

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักลงทุนรายย่อย บริษัทหลักทรัพย์ สินเอเซีย จำกัด" มีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (SURVEY RESEARCH) ใช้การวัดผลเพียงครั้งเดียว (ONE-SHOT CASE STUDY) ในการศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักลงทุนรายย่อยผู้ใช้บริการของบริษัทหลักทรัพย์ สินเอเซีย จำกัด โดยใช้แบบสอบถาม (QUESTIONNAIRE) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อวัดผลเพียงครั้งเดียว (One-Shot Case Study)

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักลงทุนรายย่อยที่ใช้บริการซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัทหลักทรัพย์ สินเอเซีย จำกัด โดยการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ นักลงทุนที่ลงทุนในหุ้นและเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัทหลักทรัพย์ สินเอเซีย จำกัด ซึ่งนับจนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2549 มีจำนวนนักลงทุนรายย่อยที่ใช้บริการซื้อขายหลักทรัพย์กับทางบริษัทฯ ทั้งสิ้น 1,000 คน โดยประมาณ¹ ซึ่งฝ่ายการตลาด บริษัทหลักทรัพย์ สินเอเซีย จำกัด เป็นผู้รวบรวมรายชื่อและที่อยู่ของกลุ่มลูกค้าผู้ใช้บริการสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ และทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรดังกล่าว โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

¹สัมภาษณ์ เอลิมเกียรติ พิภูณจินดา, ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัทหลักทรัพย์ สินเอเซีย จำกัด, 24 มกราคม 2550.

ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกินร้อยละ ± 5 จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 283 คน จากสูตรดังนี้ คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่าตามสูตร ได้ผลลัพธ์ดังนี้

$$n = \frac{1,000}{1 + 1,000(0.05)^2}$$
$$n = 283$$

ผู้ศึกษานำขนาดตัวอย่างที่จะทำการศึกษาจำนวน 283 คน โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามคุณลักษณะของประชากรของการศึกษา คือ เป็นนักลงทุนรายย่อย ผู้ใช้บริการซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัทหลักทรัพย์ สินเอเซีย จำกัด ที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด (Closed – Ended Questions) และคำถามแบบปลายเปิด (Open – Ended Questions) จำนวนทั้งสิ้น 18 ข้อ โดยแบ่งโครงสร้างคำถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส ประกอบด้วยคำถาม 6 ข้อ (ข้อ 1 – 6) โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การเปิดรับสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ ความถี่ในการเปิดรับสื่อ และรายละเอียดของสื่อต่างๆ ที่เปิดรับ จำนวน 12 ข้อ

(ข้อ 7 -18) โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)ตามแบบของ Likert Scale, คำถามแบบปลายเปิด (Open – Ended Questions) และเลือกตอบ (Check list)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

จากสมมติฐานของการศึกษา ได้กำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ในการศึกษาค้างนี้ ดังต่อไปนี้

สมมติฐาน ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักลงทุนรายย่อย บริษัทหลักทรัพย์ สิ้นเอเชีย จำกัด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักลงทุน

โดยมีสมมติฐานย่อย 6 ข้อ ดังนี้

1.1 เพศ ของนักลงทุนรายย่อย บริษัทหลักทรัพย์ สิ้นเอเชีย จำกัด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักลงทุน

1.2 อายุ ของนักลงทุนรายย่อย บริษัทหลักทรัพย์ สิ้นเอเชีย จำกัด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักลงทุน

1.3 ระดับการศึกษา ของนักลงทุนรายย่อย บริษัทหลักทรัพย์ สิ้นเอเชีย จำกัด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักลงทุน

1.4 อาชีพ ของนักลงทุนรายย่อย บริษัทหลักทรัพย์ สิ้นเอเชีย จำกัด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักลงทุน

1.5 รายได้ ของนักลงทุนรายย่อย บริษัทหลักทรัพย์ สิ้นเอเชีย จำกัด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักลงทุน

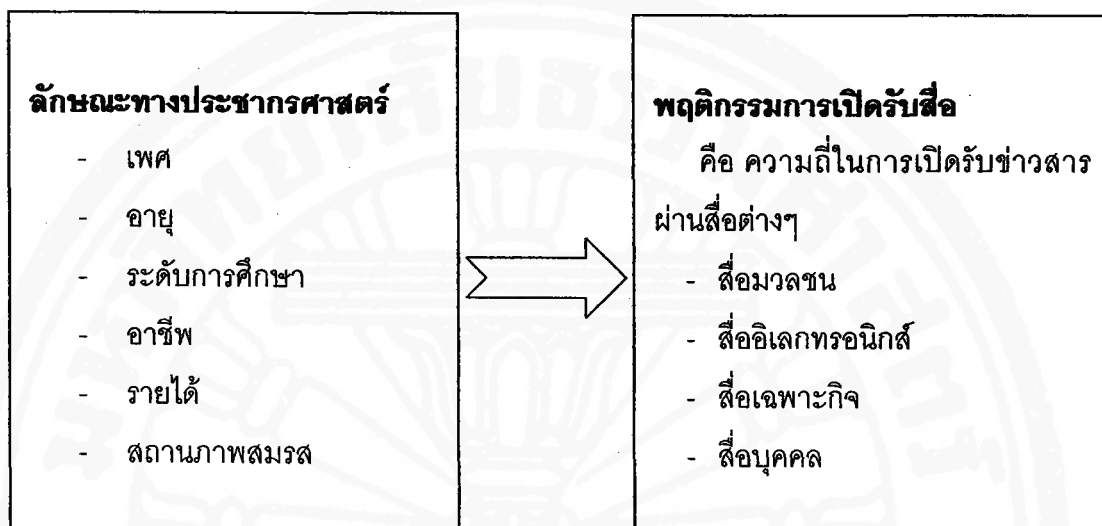
1.6 สถานภาพสมรส ของนักลงทุนรายย่อย บริษัทหลักทรัพย์ สิ้นเอเชีย จำกัด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักลงทุน

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อแตกต่างกัน

แผนภาพที่ 3.1

แสดงกรอบความสัมพันธ์ของตัวแปรศึกษา

หลักเกณฑ์การให้คะแนน

ส่วนที่ 1 การวัดตัวแปรลักษณะทางประชากรศาสตร์ ผู้ศึกษาจะแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ในตัวแปรที่ประกอบด้วย ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ดังนี้

1.1 เพศ

- ชาย
- หญิง

1.2 อายุ

- อายุ 20 – 30 ปี
- อายุ 31 – 40 ปี
- อายุ 41 – 50 ปี
- อายุ 51 – 60 ปี
- อายุ 60 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรี

- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก

1.4 อาชีพ

- นักเรียน นิสิต นักศึกษา
- ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- พนักงานบริษัท ห้างร้านเอกชน
- ค้าขาย เจ้าของกิจการ ธุรกิจส่วนตัว
- อาชีพอิสระ เช่น แพทย์ วิศวกร
- นักลงทุน
- เกษียณ
- อื่นๆ

1.5 รายได้ต่อเดือน

- ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25,000 บาท
- 25,001 – 50,000 บาท
- 50,001 – 75,000 บาท
- 75,001 – 100,000 บาท
- สูงกว่า 100,000 บาท

1.6 สถานภาพสมรส

- โสด
- แต่งงาน
- หย่า

ส่วนที่ 2 แบ่งคำถามออกเป็น 12 ข้อ ข้อแรก (แบบสอบถามข้อที่ 7) เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ ของนักลงทุนรายย่อยของบริษัทหลักทรัพย์สินเอเซีย จำกัด ในการวัดความถี่ในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อแต่ละประเภทรนั้น ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนเป็นมาตรฐานประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert Scale ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ทุกวัน (จันทร์ถึงศุกร์) 3-4 วันต่อสัปดาห์ ไปจนถึง ไม่เคยเลย เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกที่ตรงกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของตนมากที่สุด สำหรับการให้คะแนนในแต่ละตัวเลือก ผู้ศึกษาได้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

ทุกวัน (จ.-ศ.) เท่ากับ 4 คะแนน

3-4 วันต่อสัปดาห์ เท่ากับ 3 คะแนน

1-2 วันต่อสัปดาห์ เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยกว่า 1 วันต่อสัปดาห์ เท่ากับ 1 คะแนน

ไม่เคยเปิดรับเลย เท่ากับ 0 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากสื่อต่างๆ มาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของค่าคะแนน ดังนี้

คะแนนสูงสุดของความถี่ในการเปิดรับ เท่ากับ 4 คะแนน

คะแนนต่ำสุดของความถี่ในการเปิดรับ เท่ากับ 0 คะแนน

$$\begin{aligned} \text{พิสัยของคะแนนเฉลี่ย} &= \text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด} \\ &= 4 - 0 = 4 \end{aligned}$$

กำหนดระดับปริมาณการเปิดรับสื่อมี 4 ระดับ

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาค} &= \text{พิสัย/จำนวนชั้น} \\ &= 4/5 = 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้น ค่าคะแนนที่ได้จากการคำนวณจะแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.21 – 4.00 หมายถึง เปิดรับข่าวสารมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.41 – 3.20 หมายถึง เปิดรับข่าวสารค่อนข้างมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.61 – 2.40 หมายถึง เปิดรับข่าวสารปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.81 – 1.60 หมายถึง เปิดรับข่าวสารน้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0 – 0.80 หมายถึง ไม่เคยเปิดรับเลย

สำหรับข้อที่ 2 (แบบสอบถามข้อที่ 8) เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากสื่อต่างๆเช่นเดียวกับแบบสอบถามข้อ 7 ซึ่งใช้เกณฑ์การให้คะแนนเหมือนกัน แตกต่างกันที่ความถี่ในการรับข่าวสารเป็นรายเดือน โดยผู้ศึกษาได้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

4 ครั้งขึ้นไปต่อเดือน เท่ากับ 4 คะแนน

3-4 ครั้งต่อเดือน เท่ากับ 3 คะแนน

1-2 ครั้ง ต่อเดือน เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยกว่า 1 ครั้ง ต่อเดือน เท่ากับ 1 คะแนน

ไม่เคยเลย เท่ากับ 0 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากสื่อต่างๆ มาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของค่าคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned}
 &\text{คะแนนสูงสุดของความถี่ในการเปิดรับเท่ากับ} && 4 \text{ คะแนน} \\
 &\text{คะแนนต่ำสุดของความถี่ในการเปิดรับ เท่ากับ} && 0 \text{ คะแนน} \\
 &\text{พิสัยของคะแนนเฉลี่ย} &= & \text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด} \\
 & &= & 4 - 0 = 4 \\
 &\text{กำหนดระดับปริมาณการเปิดรับสื่อมี 4 ระดับ} \\
 &\text{อัตราภาค} &= & \text{พิสัย/จำนวนชั้น} \\
 & &= & 4/5 = 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้น ค่าคะแนนที่ได้จากการคำนวณจะแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.21 – 4.00	หมายถึง	เปิดรับข่าวสารมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.41 – 3.20	หมายถึง	เปิดรับข่าวสารค่อนข้างมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.61 – 2.40	หมายถึง	เปิดรับข่าวสารปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.81 – 1.60	หมายถึง	เปิดรับข่าวสารน้อย
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0 – 0.80	หมายถึง	ไม่เคยเปิดรับเลย

คำถามข้อที่ 3 – 12 (แบบสอบถามข้อที่ 9-18) เป็นคำถามเกี่ยวกับ รายละเอียดของสื่อต่างๆ ที่เปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ได้แก่ รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เว็บไซต์ บริษัทที่รับบริการซ่อมความถี่ผ่านมือถือ โทรสาร งานสัมมนา และเอกสารวารสารบทวิเคราะห์ต่างๆ เป็นแบบเติมคำรายละเอียดของข้อมูล ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

สำหรับข้อที่ 13 (แบบสอบถามข้อที่ 19) เป็นคำถามเกี่ยวกับสาเหตุของการเปิดรับสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต กระดานไฟฟ้าตามห้องค้าหลักทรัพย์ ข้อความสั้นผ่านทางมือถือ โทรสาร งานสัมมนา เอกสารวารสารบทวิเคราะห์ เจ้าหน้าที่โบรกเกอร์ เพื่อนนักลงทุน และพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้มีการทดสอบเครื่องมือด้านความเที่ยงตรง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ดังนี้คือ

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามไปปรึกษาและขอรับคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติ เพื่อพิจารณาถึงโครงสร้างของแบบสอบถาม (Construct Validity) เนื้อหา และภาษาที่ใช้ (Content Validity) ในแบบสอบถามว่ามีความเหมาะสม และความชัดเจนของถ้อยภาษาตรงตามประเด็นการศึกษา และสัมพันธ์สอดคล้องกับแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการศึกษาหรือไม่

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาทดสอบความเชื่อมั่นโดยการทดลองนำไปใช้ (Pre-test) กับนักลงทุนรายย่อยของบริษัทหลักทรัพย์ สินเอเซีย จำกัด ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบว่าคำถามในแต่ละข้อของแบบสอบถามสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้องการและมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร และหลังจากนั้นได้ทำการปรับปรุง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเขียนเค้าโครงงานศึกษา และกรอบในการศึกษาระยะเวลาดำเนินการเดือนมกราคม - เดือนมีนาคม พ.ศ. 2550

2. ทดสอบแบบสอบถามและทำการปรับปรุงแบบสอบถาม ระยะเวลาดำเนินการ เดือนเมษายน พ.ศ. 2550

3. เก็บข้อมูลโดยผู้ศึกษาเป็นผู้ทำการเก็บรวบรวมโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมแนบซองตอบรับกลับเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาก่อนนำออกไปเก็บข้อมูลจริง ระยะเวลาดำเนินการ เดือนเมษายน พ.ศ. 2550

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด และตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามแล้ว จึงนำไปให้คะแนนและลงรหัส (Coding) เพื่อให้ข้อมูลอยู่ในรูปของตัวเลข (รหัส) ที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ จากนั้นผู้ศึกษาจึงนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows แล้วทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อแปลความหมายของข้อมูลและจัดทำรายงานผลการศึกษาค้นคว้าต่อไป โดยแยกออกเป็น

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการอธิบาย และนำเสนอในรูปของตารางประกอบการแปลความเชิงอธิบายความในด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพสมรส

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในสมมติฐานต่างๆ โดยการทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square: χ^2) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โดยการทดสอบสมมติฐานได้จัดค่ากลุ่มความถี่ในการเปิดรับสื่อของกลุ่มตัวอย่าง จากสื่อต่างๆ มาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของค่าคะแนนให้มีความเหมาะสม ได้ดังนี้

คะแนนสูงสุดของความถี่ในการเปิดรับ เท่ากับ 4 คะแนน

คะแนนต่ำสุดของความถี่ในการเปิดรับ เท่ากับ 0 คะแนน

$$\begin{aligned}\text{พิสัยของคะแนนเฉลี่ย} &= \text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด} \\ &= 4 - 0 = 4\end{aligned}$$

กำหนดระดับปริมาณการเปิดรับสื่อมี 3 ระดับ

$$\begin{aligned}\text{อัตราภาค} &= \text{พิสัย} / \text{จำนวนชั้น} \\ &= 4/3 = 1.33\end{aligned}$$

ดังนั้น ค่าคะแนนที่ได้จากการคำนวณจะแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ $> 2.66 - 4.00$ หมายถึง เปิดรับข่าวสารมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ $> 1.33 - 2.66$ หมายถึง เปิดรับข่าวสารปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ $0 - 1.33$ หมายถึง เปิดรับข่าวสารต่ำ